

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAI

Bepartyvis Darbo Žmonių Laikraštis

„Argentinos Lietuvių Balso“ redakcijos ir administracijos reikalais kreipkitės šiuo vardu ir adresu: Sr. Stasys Stabinskas, Calle Anchorena 85, dep. A, Buenos Aires

Periodico Lituanos Independiente informativo, comercial y defensor de los emigrantes en la Republica Argentina.

Prenumerata: Argentinoj ir visoj Amerikoj metams 3 pesai, pusei metų 2 p.; užsieny, Lietuvoj ir kitose šalyse, metams 2 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 centavų.

Nr. 15

Buenos Aires gruodžio (Diciembre) 1 d. 1929 m. Išėina 1 ir 15 kas mėnuo

I metal

Pasauliniai įvykiai

Austrijoje vyriausybė nori pakeisti konstituciją, socialdemokratai priešinosi; visoje salyje bruzdejimas. SSSR komisaras Vorosilovas pranasauja dideli karą. Vokietijai nesiseka sutaikinti Sov. Rusiją su Kinija. Kinijos tarpusavyje karas dideja. Buv. caras Nikolajus II dar gyvas? Nadir Khanas nugalėjo Habibula pasiskelbė Afganistano karaliumi. Sveicarijos mokslininkai bandys susikalbėti su Marso gyventojais.

Viena, (Austrija). Dabartinė Austrijos vyriausybė palanki fašistams. Ji nori pakeisti Austrijos konstituciją, kad vietoj visuotiniu ir lygiu balsavimu rinkto parlamento, būtų luomų atstovybė. Savivaldybių teisės norima susiaurinti ir kad jos priklausytų vidaus reikalų ministeriui.

Vienos savivaldybė susideda iš daugumos socialdemokratų. Socialdemokratai per savo organą „Arbeiterzeitung“ griežtai pasisako prieš konstitucijos keitimą. Jei vyriausybė pakeistų nentsižvelgiant protestų, tai socialdemokratai pasiryžę ginti konstituciją su ginklais rankose.

SSSR. Karo komisaras Viršilovo sveikindamas komunistinį jaunimą, pasakė labai karingą kalbą: Kinijai grasino ir sakė, kad SSSR tol nenu-rimsianti, kol savo teises neatgausianti. Jis taipgi pranašavo greitai laikui pasaulinį karą, kuriame laimėsia komunistai.

Kinija. Eina smarkus naminis karas. Prieš Chankaičeką sukilo pietuose provincijos Kvangai gubernatorius. Tsangfakėi ir šiaurės provincijos Hanan valdonas generolas Fengas. Jie nori patraukti savo pusėn ir Jaurižavą, provincijos Gausi valdovą, bet tas atsisako. Chankaičekui juos nuraminti kažin ar pavyks, nes jo kariuomenė blogai apmokyta ir skaičiuojė daug mažesnė už Fengo. Yra žinių, kad Fengas žada remti sovietų Rusiją, kuriai jis pažadėjęs, jeigu laimės, grąžinti tolimųjų rytų kinijos gelžkelį.

JAU LAIKAS UZSIPRENUMERUOTI 1930 met. „Argentinos Lietuvių Balso“. Kaina metams 3 pesai, pusei metų 2 pesai, trims mėnesiams 1 pesas. ANCHORENA 85, Dep. A., BUENOS AIRES.

Gyvas rusų caras? Rusų monarchistai įrodinėja užsieny, kad caras Nikolajus II esąs gyvas. Jis su savo šeimyna sako stebūklingai išsigelbėjęs nuo mirties ir dabar gyvenąs paslaptį.

Afganistanas. Buvusis Amanulos karo ministris Nadir Khanas, nugalėjęs ir nuvertęs nuo Afganistano sosto, Habibulą, pasiskelbė Afganistano karaliumi. Nors kovodamas skelbė, kad kariauja dėl Hamulos sosto atgavimo. Buv. Karalius Amanula prašė Nadir Khano, kad jį paskirtų Afganistano ambasadorium Italijai, bet Nadir Khanas atsakė.

Bernas, (Sveicarija). Sveicarijos mokslininkas M. Henri Priše, rengia sensacinį bandymą susikalbėti ženklais su Marso gyventojais. Manoma vieną tyrą naktį uždegti 10 tūkstančių kilogramų Magnijos ant aukšto kalno Jungfrau. Tokia šviesa tikrai būsianti pastebėta, jeigu ten yra kultūringi gyventojai, tai būtinai atsiliepią.

PTIRITAS VTSŲ LIETUVŲŲ PTIKTITAS!

Sm. gruodžio mėn. 8 d. (sekmadieni) San Isidro, La Platos paupy iš praeitų metų rengia lietuviams žinomoje ir gražioje vietoje, D-ja „LIETUVA“ rengia didžiausią visų Argentinos lietuvių pikniką. Bus daugybė įvairių naujenybių!!!

Norintiems maudytis D-ja įtaisė nusirengimui didelę ir gražią palapinę (čarpa) su visais patogumais. Bus prieinamomis kainomis butetas su įvairiais skanėsiomis ir gėrimais. Griežtas orkestras, dainuos choras. Smulkmenas bus praneštos atskiruose pranešimuose. Tad visi skubėkite pakvėpuoti tyru oru, pasigėrėti gražia gamta ir pasimaudyti La Platos bangose!!!

D-ja „Lietuva“.

Publique sus avisos en el unico periodico lituanos independiente en la Republica Argentina „Argentinos Lietuvių Balsas“ (La Voz los Lituanos en la Argentina). Dirigirse: director S. Stabinskas, Anchorena 85, Buenos Aires.

Kas girdėti Lietuvoje

Rinks naują seimą

Laikraščiu pranešimu bus 1930 metais seimo rinkimai. Tik apgailėtina, kad, einant naują Lietuvos konstituciją, seimas nebus pilnu Lietuvos šeiminku, nes jo nutarimai eis per dvi aukštesnes instancijas: valstybės tarybą ir prezidentą.

Uzsienio politiką nekeis

Užsienių ministeriu paskirtas p. Zaunius. Jis pareiškė spaudos atstovams, kad užsienių politika bus ta pačia kryptim varoma, kokia buvo prie Voldemaro. Vilniaus klausimas lieka neišspręstas, nes lenkai Vilnių grąžinti Lietuvai atsisako todėl su Lenkija negali būti taikos, tol kol pastaroji neatsisakys nuo Vilniaus Lietuvos naudai. Tačiau prekybinius santykius palaikyti, manoma sudaryti laikinoji komisija. Anot L. Džioržio ir „su žmogie-na prekiauti galima“.

Naujos amatų mokyklos

Katal. darbininkų sąjunga steigia Dotnavoje žemesnią technikos mokyklą. Mokiniai bus priimami baigia pradžios mokyklą. Mokslas išeinamas per du metus.

Nelaimingas sūvis

Spalio mėn. 15 d. Ionavos vals. Suvalkėnų k. pil. M. Samulaitis per neatsargumą iššovė iš medžioklinio šautuvo ir sūvis pataikė į toliau stovėjusią jo 12 metų dukterį. Nelaiminga mergaitė tuoj mirė.

Statys dujų fabriką

Manoma statyti Sančiuose ar aukštoje Panemunėje dujų (gazo) fabriką, kuris teks degamąsias dujas namų apšildymui, virtuvėms, Kaunui ir jo užmiešiams.

Del neatsargaus elgimosi su ugnimi

Spalio mėn. 15 d. Rokiškio vals. lygumų kaime sudegė pil. Jono Rągelio gyvenamas namas, tvartai, klona ir daržinė.

Gaisro nuostolių esą per 10.000 lt. Trobesiai apdrausti nebuvo.

Piauja kumeliukus

Nuo 1928 metų iki šm. spalio mėn. 1 dienai Lietuvos ūkininkai papiovė virš 40 tūkstančių kumeliukų, nuo kurių nulupama oda ir gabenamos užsienin. Mokama už kumeliuko odą nuo 30 iki 60 litų. Iš tų odų Vokietijoje ir Šiaurinėje Amerikoj gaminami moterims žieminiai paltai, kurie dabar labai madoje.

Pralotė Olsauską nuteisė

Pralotas Olsauskas nuteisias 8 metų sunkių darbų kalėjimo už pasmaugimą savo meilužės Ustijan-skienės. Olsauskas kaltu neprisipažino ir apeliavo tribunalui.

Laivų judėjimas Klaipėdos uoste

Paskutinėmis dienomis jau pradama iš Klaipėdos uosto vežti linų ir javų. I Karaliaučių išvežta apie 600 tonų rugių.

Atpigins duona

Nors šių metų derlius ne mažas ir rūgių kainos žemos, vis dėlto duona nepinga. Kai grūdų kainos nukrito 30—40% duonos kaina sumažėjo vos 5% stambioje prekyboje; ogi smulkioje kainos tos pačios.

Kad duonos kainas sumažintų, duonkepiams buvo padarytas šioks toks spaudimas.

Lasinių bylos finalas

P. Mikšys ir dr. E. Draugelis nuteisti po 1 metų ir 3 savaites sunkių darbų kalėjimo, Petras Josiukas—1 metų ir 2 savaites tokio pat kalėjimo, Bern. Sakalauskas—6 mėnesius ir 2 savaites paprasto kalėjimo, Soblys—6 mėn. kalėjimo, Bergas ir Serg. Josiukas—po 4 mėn. ir 2 savaites ir D. Frizinskis—3 mėn. papr. kalėjimo. Trys išteisinti—Voleišis, pulk. leit. Butkevičius ir kap. Deltuva. Ats. pulk. Aglinskis nuo bausmės atleistas, tačiau jam priteista atlyginti civilinio ieškinio 12.261 litas

Civilinio ieškinio bendra suma 119.254 litų priteista solidarai visiems pa merktiesiems ir paskirstyta į tris grupes. Taip iš pirmos grupės (Mikšio, Draugelio, Sergijaus ir Petro Josiuko, Frizinskio, Bergo ir Sakalausko) turi būti išreikalauta su solidariu atsakingumu 32.335 litai, iš antrosios grupės (Draugelio, P. Josiuko, Sakalausko ir Soblio)—24.976 litai ir iš kitų likusius.

PRIE PLANINGOS EMIGRACIJOS

Senovėje kultūringesnės tautos, kurios turėjo savo pastovią teritoriją, arba kitaip sakant valstybę, savo rybas plėsdavo karais užgrobianč kitų tautų valdomus žemės plotus ir ten apgyvendindavo savo tautos prieauglio perteklių.

Dabartinuos laikuos, toki karai retenybė. Dabar daugiausia kariuojama dėl užkariavimo pasaulinių rinkų, arba dėl kokių nors politinių idėjų įgyvendinimo. O valstybės savo gyventojų perteklių leidžia emigracijon į mažai apgyventas pasaulio šalis. Kultūringų tautų emigracija eina planinga tvarka. Jų emigrantai vyksta į išanksto numatytą darbą, daugiausia apsišarvavę reikalingomis žiniomis, specialybėmis ar amatais. Kiti stačiai vyksta į savo valdžios užpirtas kolonijas ir ten kuria kultūringus ūkius. Atatinami jų valstybių organai jiems padeda įsikurti, rūpinasi jų kultūriniais ir tautiniais reikalais, palaikymui ko tamprausius ryšius su pastaraisiais ir visais savo tautos emigrantais. Toki emigrantai didelio vargo nemato, lieka savo tautai amžinai ištikimi ir sustiprėję niekėdos neatsisako ją paremti. Taip yra pas vokiečius, anglus, prancūzus ir kitas kultūringas tautas.

Mūsų tautos emigracija vyksta panašiai kaip mažai civilizuotų ar puslaukinių tautų. Mūsų emigrantai atvykę, pavyzdžiui į Buenos Aires, atsiduria vienokioj su kiniečiais, negrais, arabais ar panašiais padėtyje.

Neturint savo tautinės emigrantų globos organizacijos, nėra kas jais rūpintūsi. Dėlto dauguma pakliūva į apgaulingų agentų rankas, kurie išlupę iš ateivio paskutinius centus, išsiunčia už keliatą tūkstančių kilometrų prie tokių darbų, kur klimato sąlygos europiečiams visai nepakenčiamos, o dirba tik prijaukinti laukiniai indijonai. Be to, ten valdžios atstovų nėra, tai žiaurūs rangovai elgiasi su darbininkais kaip jiems patinka, maitina žalia mėsa ir niekam neverta putra. Namų nėra. Nakvoja po atviru dangum kur šliaužioja gyvatės, driežai, anties didumo rupužės ar kitoki gyviai. Atlyginimas toks menkas, kad vos uždirba už tą niekam nevertą maistą. Ten padirbę porą savaičių meta dirbę ir grįžta nuskaruliavę pėsti elgėtaudami į Buenos Aires. Alkani pusplikiai, nepanašūs į gyvą žmogų, bet į tikrą skeletą. Čia jų vėl niekas nelaukia. Darbų nėra, prisieina maitytis iš šiukšlyno nešvariomis plutomis ir griaužti išmestus kaulus, o kiti per didelį sunkumą susiranda darbą ir šiaip teip įsikuria. Bet yra ir tokių, kurie virsta amžinomis valkatomis.

Jaunos mergaitės, pakliuvusios į minėtų agentų rankas, dažniausiai pristatomos į paleistuvystės namus, kur per prievartą virsta profesionalėmis prostitutėmis. Toki emigrantai netik ką yra nenaudingi, bet daro didžiausią gėdą visai tautai.

Kas gi čia kaltas, kad taip yra, ar ne mūsų tautos vadai? Jie vie-

toj metų milijonines sumas naujai „iškeptų“ politiniais sumetimais, generalų pensijoms ir kitiems antraeiliam dalykams, pašvestų tuos pinigus emigracijos tvarkymo reikalams, imant pavyzdį iš kaimyninės Vokietijos ar kitos kultūringos valstybės. Tuomet mūsų emigrantai nematytų tokio vargo, įsikurtų nevieną žemės ūkio lietuvių koloniją, kur dauguma vargstančių mūsų tautiečių turėtų sau pastovų pragyvenimą. O daugiau apgyventuose lietuvių centruose įsikurtų bendro lavinimosi, amatų mokyklos ir kitokios lietuviškos kultūrinės įstaigos, kurios sujungtų mūsų tautiečius bendram darbui, kėlimui mūsų tautos vardo ir pagerinimui savo būklės. Teko patirti, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė svarsto panašaus įstatymo projektą, kurio emigrantai laukia su nekantrumu, ir tikisi, kad juo minėti defektai bus panaikinti, o laukiantieji bus laimingi jeigu juos ta viltis neapvils.

S. Stabinskas.

Ugninė daina.

Kai žydąjį, melsvajį skliautą
Jau gaubė juodoji naktis,
Kai žemėje viesulas siautė
Ir slankiojo kančios, mirtis.

Vainikais sidabro rėdyta
Ir deimanto siūlais pinta,
Iš aukso šalies, nematyta,
Atskrido ugninė daina.

Kur ašarų jūra bangavo—
Ten žydo margieji žiedai...
Kur tamsūs fešėliai juodavo—
Ten krito aušros spinduliai,

E. B-tė S.

Argentinoj

Partijų kova už valstybės vairo tebeina. Eina kalbos, kad norima grąžinti Dr. Alvearą prezidentauti. Dr. Alvearas paklaustas „La Nacion“ korespondento Paryžiuje (Dr. Alvearas dabar gyvena Paryžiuje) ar sutiktų grįžti Argentinon prezidentauti. Jis atsakė: „Aš esu tikras argentinis ir jeigu mano tauta mane pašauks, visuomet pasirengęs jai tarnauti“.

Mendozų nukovė buv. gubernatoriū

Buvusis Mendozų gubernatoriū Karlas Lensinas, buvo išrinktas į Argentinos senatą, bet jo mandatas liko nepripažintas. Jam neseniai grįžus Mendozon, susirinko ties jo namų gausinga minia išnešimui protesto dėl nepripažinimo jų rinkto atstovo. K. Lensinui pasirodžius savo namo balkone, pasigirdo šūvis, kuriuo liko mirtinai sužeistas buv. gubernat. kurį nespėjus nuvežti ligoninėn pasimirė. Minia šovėją vietoje sulamdė. K. Lensinas buvo priešininkas Irigoženistų.

Buenos Aires miesto samatas

Buenos Aires miesto galva įteikė miesto valdybai 1930 metų sąmatos projektą 106 milijonų pesų sumoje, kuris viršija pereitų metų sąmatą 10 milijonų pesų.

Knygynas „Dainava“ gavo dideli transporta ivairiu lietuvišku knygu, dideliu ir mazu sapnininku ir 1930 metu kalendoriu. Anchorena 85, dep. A.

Kaip baudavo senovėje nusikaltėlius?

Senovėje žmonės buvo ne tik labai tamsūs, bet ir žiaurūs. Nusikaltėliai buvo taip kankinami, kad kultūringam žmogui perskaičius apie tas bausmes šurpas perima. Tos bausmės civilizuotam pasauly jau senai užmirštos, bet Azijoje, Afrikoj nekuriose šalyse tarp laukinių ar puslaukinių tautų ir dabar taikomos.

Mirties bausmė buvo labai dažnai vartojama. Pakorimas, nudūrimas ar galvos nukirtimas buvo palyginamai lengvos bausmės ir tokios bausmės būdavo taikomos už gana lengvus nusikaltimus. Sunkiosios bausmės būdavo šios:

Kirciavimas. Gyvą žmogų paguldavo ant varstoto ir piaudavo piuklu pamažu į keturias dalis, pirmiau išilgai, paskui skersai. Žmogus pririštas stipriomis virvėmis prie varstoto merdėdavo didžiausiose kančiose, kol piuklu jo krūtine perskriodavo. Supiaustytos kūno dalys būdavo kabinamos viešoj vietoj ir laikomos savaitę ir ilgiau, kad visi matytų.

Ratavimas. Ant tvirtai įkasto neaukšto stulpelio būdavo užmaunamas vežimo ratas, prie kurio pririšdavo už kojų ir rankų aukštinišką žmogų. Budelis su geležine lazda mušdavo rankas ir kojas, laužydavo kaulus kol baudžiamasis numirdavo. Ratuojamas žmogus kankindavosi kelias valandas, o dažnai ir ilgiau.

Sodinimas ant kuolo. Smailai nutašytą kuolą padėdavo gulščiai ir

gerai pritvirtindavo, kad nejudėtų. Paskui nusikaltėlį užargydavo ant kuolo smaigalio ir prie kiekvienos kojos prikabindavo po arkli, kuriems traukiant kuolas liždavo į tarpkojį ir suardydamo visus baudžiamojos vidurius, tai tą kuolą iškeldavo su užmautu žmogumi, įkasdavo kuola žemėn ir laikydavo užmautą žmogų, kuris būdavo gyvas tris dienas ir ilgiau.

Sudeginimas. Baudžiamieji buvo deginami dažniausiai ant laužų arba spirginami tam tikruose dideliuose puoduose.

Uzmūrinimas. Gyvą žmogų užmūrydavo tam tyčia padarytoj duobėj arba gyvą užkasdavo į žemę.

Isviduriavimas. Gyvam žmogui perskriodavo vidurius ir palengva ištraukdavo žarnas. Prie šios bausmės kankinamasis negreit numirdavo.

Isvirinimas. Vandeny arba aliejuje. Vanduo būdavo vartojamas dėlto, kad jis verda prie daug auktesnės temperatūros negu vanduo ir virinamas ilgiau pasikankina.

Odos gyvam nūlupimas. Be to dar buvo vartojamas akių išdūrimas, liežuvio, ausų ir nosies nūpūvimas ir tt. Visos šios bausmės būdavo atliekamos viešai, daugiausiai miesto aikštėje ant tam tikro pakėlimo. Nūluptą odą pakabindavo ir laikydavo keleta dienų visiems pasižiūrėjimui.

Buvo ir daugiau įvairių bausmių, kaip tai draskymas dygliuotu ratu, kūno tarkavimas ir tt. Tą vis-

ką aprašyti daug reikėtų vietos, bet ir iš šio aprašymo galima suprasti kaip senovės valdovai „valdydavo“ savo pavaldinius. Išvardintas bausmes galėdavo žmonėms taikyti tik beširdžiai tų laikų vampyrai, kurie neturėtų rasti žemėje vietos. Tačiau deje, katalikų kunigai, popiežių valdymo nekurius valstybės laikais, naudodavo „Artymo meilės ir brolybės“ Kristaus vardu nekurius iš paminėtų bausmių „eretikų“ nubaudimui. Kuo padarė niekuomet neišdildomą dėmę ant krikščionijos istorijos.

Statys tautos muziejų

Sm. spalį mėn. buvo Kauno miesto valdybos rūmuose pasitarimas kompetentingų asmenų apie statymą Lietuvių Tautos muziejaus su įvairiais skyriais, salėmis paskaitoms ir parodomis. Paaiškėjo, kad valdžia tam tikslui asignuosianti 1 1/2 milijono litų. Didesniai pinigų

sumai surinkti manoma įsteigti komitetą iš 7-9 asmenų deleguotų iš visuomenės žymių organizacijų ir valdžios įstaigų.

KETURIOS MIKTYS IS VIENOS RANKOS

Nepasidalijo turtu.

Kaunas.—Spalį 10 d. iš Jurbarko gauta baisi žinia. Spalį 8 d. Jurbarko valsčiuje, Kučinių namuose įvyko šurpi tragedija. Kučino sūnus Kazys, pastvėręs revolverį, įsidėjo kelis šovinius ir pradėjo šaudyti namiškius. Revolverio šūviais nužudė savo motiną ir du brolius Praną ir Juozą. Paskum, pamatęs savo visą darbo baisenybę, paleido šūvį į save ir krito vietoje.

Tiriant įvykį, paaiškėjo, kad su namiškiais jis nuolatos riedavosi. Mat, dalydavosi tėvo palikimą ir nepasidalydavo. Nesusivaldydamas pykčiu, pagriebe revolverį ir visus savo oponentus iššaudė.

J. KOREIVA

Lietuvės Siuveljas Diplomuotas Leningrade

Siuvu sulyg užsakymo vyriškus rūbus. Turiu didelį pasirinkimą rūbams sezoninių medžiagų. Kainos visiems žmonėms prieinamos. Darbą atlieku sąžiningai. Visus lietuvius molonai kviečiu atsilankyti pas mane.

Garibaldi 1319, La Boca - Buenos Aires

Mokslo kampselis

Kas yra anglis?

Yra chemiško elemento angliadario netyras pavidalas. Kuomet dega, angliadaris susivienija su oro oksygenu. Negrynumai anglyje paklikti arba atmesti kaip pelenai.

Kaip brangakmenys susidaro zemėje

Brangakmenys yra kristalizuoti mineralai. Jie susidaro akmenyse. per tam tikrą mineralo lėtą kristalizaciją, lygiai kaip cukraus kristalai susidaro sirapo uzbone.

Kas padaro brangakmenių spalvą

Paprastai spalvos paeina nuo labai mažo netyrumų skaičiaus, kuriems pasitaiko įsimaistyti su mineralų kristalais tuo laiku kada susidaro. Pavyzdžiui, balti safyrai, mėlyni safyrai, rubinai ir smyrio kristalai, visi be skirtumo lygiai susideda iš tos pačios medegos—aluminio oksido. Balti safyrai yra veik tyri. Mėlynuose safyruose ir rubinuose raudonai labai mažai kaulių spalvotą negrynumų. Smyrį raudonai tiek daug negrynumų, kad jis yra juodas ir nepermatomas.

Koks yra skirtumas tarpe anglių ir deimantų?

Anglis tai negrynas angliadaris. Deimantas yra tyras angliadaris. Tai yra, deimantai turi savo angliadario atomus sudarytus tikroje formoje ir standžiai pastatyti toje vietoje.

Ar deimantai gali būti padirbti?

Maži deimantai buvo padaryti sutarpinant angliadarį tirpytoje geležyje ir leidžiant jį kristalizuoti, nes tirpyta geležis atvėsta labai lėtai ir po spaudimu. Iki šioliai niekam nepasisekė padaryti didelius deimantus ne viršminėtu būdu, ne koku kitoku.

Kaip padirbti rubinai skiriasi nuo tikrųjų?

Jie visi nesiskiria chemiškame sudėjime. Abudu susideda iš aluminio oksido. Abiejų raudona spalva paeina nuo mažai netyrumų. Padirbtuose akmenyse tas yra pridėtas su tiklu. Tiktai ekspertas gali atskirti tikrus rubinus nuo padirbtųjų.

Ar perlai sudaryti kaip kiti brangakmenys?

Ne. Jie turi visiškai skirtingą pradžią. Perlai tveriasi vidury tokios kiautvarlės dar jai gyvai būnant. Jie susidaro iš kalkių angliarūkštinės druskos; iš tos pačios medegos kiautvarlė padaro savo kevalą. Perlo spalva puiki ir švelnumas gražus, užtai kad kalkių angliarūkštinė druska sudėta iš labai plonų sluogsnų, lygiai kaip permatomų skurelių eilės, sudėtos viena ant kitos.

Kas nori sužinoti daug naudingų paslapčių, tas teskubi užsisakyti naujai leidžiamą knygėlę „ZMONIŲ LYTIES GYVIMAS“, kuri iš anksto kainuos su prisiuntimu į namus tik 50 centavų. Išėjus bus žymiai brangesnė.

Kas užsisakys „Argentinos Lietuvių Balsą“ visiems metams tam bus ta knygelė duodama dovanai.

ANCHORENA 85 dep. A, Buenos Aires.

„Argentinos Lietuvių Balso“ ADMINISTRACIJA.

Is ko gramofono plokstelės padaryta

Ivairios skirtingos medegos buvo vartojamos laiks nuo laiko gramofonų plokstelėms. Šių dienų plokstelėliai daugiausiai daromi iš vartojamos medegos. Šioji išdirbystė išsivystė paskutiniuose pereinuose penkiolika metuose ir produktai dažnai vadinami „padirbti sakai“, nes jie panašūs į natūralius pušies sakus, arba vadinamą kompoliją. Šie sakai padirbti per chemiškus procesus daugiausia iš anglių distiliacijos produktų.

Kodel asbestas nedega?

Užtai, kad yra mineralas ir nesudegęs, kaip veik visi mineralai. Asbesto nepaprastumas ir svarba yra tame, kad susideda iš siūlelių; tai galima jį suverpti ir išausti į audėklą, popierą ar veltinę paklodę.

Kodel deimantu galima rėžyti stiklą?

Užtai, kaip sakoma, kad kietesnis. Tas reikią, kad angliadario atomai deimante yra labai tvirtai susijungę prie vienas kito; daug daugiau ir standžiau negu atomai stiklo. A. M.

Kuris—Vyras ar Moteris protingesnis?

Zmonija iš seno laužo galvas, kad atsakyt į klausimą: kas protingesnis—vyras ar moteris. Mokslo vyrai sveria smegenis, daro kūno matavimus, bet padaryt griežtos išvados, turint tik tiek davinų, negali. Dabar vienas fizikas Marage pradėjo tyrinėti, kas daugiau išeikvoja jėgos kalbėdamas. Kalbant liežuvis iš burnos išstumia orą atatin kamai veikiant ir plaučiams. Marage pradėjo tyrinėti, kiek čia reikia išeikvot jėgų. Pasirodo, kad ir kalbėjimas yra gana sunkus darbas, palyginimas gali būti toks: kiek jėgų suvartoja darbininkas per valandą, kad pakelt kas sekundą 13 gramų per metrą aukštyn, tiek pat suvartojo jėgų ir moteris, kuri per tą laiką be paliovos kalba; arba tariant moksliškai: suvartoja 48 kilogramo metrus. Tolimesni tirimai parodė, kad moteris yra geresnė „kalbėjimo mašina“, negu vyras. Jos balso stygos trumpesnės, ji per tai mažiau išeikvoja jėgos kalbėdama, negu vyras. Todėl moteris ir gali ilgiau kalbiau kalbėti ir šiuo atžvilgiu net nugalėti vyriškį.

TREJŲ DEVYNERIŲ DAINA

Sunki liga jei suspaustų
Gumbą sergant širdis jaustų,
„Tris devynerius“ nupirkit
Su šnapseliu užsipilkit.
Po stikliuką jei vartosit
Visas ligas užkovosit.
Vienas pesas—pigis kaina,
Tai „Trejukių“ tokia dalna.
ANCHORENA 85 dep. A.
Buenos Aires.

Pakelis „Treji“ Devynerių“ I pesas. Su prisiuntimu pašto, I p. 50 c.

Knygynas „Dainava“

ANCHORENA 85, dep. „A“,

BUENOS AIRES.

GAVO SIAS KNYGAS

Kruvina teisybė	1,00	Parinktos Jovaro eilės	1,00
Meilingos dainelės	0,50	Istorija apie gražią Mageleną	0,50
Gražios dainos	0,50	„Kantrija Elena“	0,50
Kaip prisivilioti mergelę	0,50	Kantrija Elvyra	0,50
Simtmetinis kalendorius	1,00	Planetų pranašai vyrams ir moterims	1,00
Flirtingoji burtų knyga	1,00	Istorija apie Genovaitę	1,00
Burtų kortos	1,00	Beto gaunama kas savaitę „Trimity“—0,25 cent., „Kultūra“—	1,00
Keplos kančios	0,60	Klystantis lapas	3,00
Kandidas	2,00	Vincas Kudirka	1,50
Paskendusias Varpas	2,00	Pasaulinės literatūros istorijos vadovėlis	2,00
Pavydas	2,00	Lietuvos istorija	1,50
Lietuvių tautinė ideja istorijos šviesoje	1,00	Pirmoji pagelba nelaiminguose atsitikimuose	1,00
Nuodėngas angelas	1,00	Pritrūko kantrybės	0,20
Varpininkai	0,50	Valstybė ir jos istoriškasis vaidmuo	0,75
Pikų dama	0,50	Lietuvos inteligencija	0,50
Ubag'lis	0,30	Geriau vėl au, negu niekad	0,50
Buridno asilas	2,00	Apie turtų išdirbimą	2,50
Svetimas dievas	2,00	Zydų likimas Gudijoje	0,50
Audėjai	0,60	Zemaitės gyvenimas	0,30
Salaputris	1,50	Zmogus kepliuskis	0,70
Otelio	0,60	Girinis (Cechoro)	1,50
Piršlybos	1,50	Sidabrinis kryželis arba dailydė iš Nazareto	3,00
Siaurės karžygiai	1,00	Pasaka apie Adomą ir Jievą	1,00
Palaidūnas	2,00	D-ras Jonas Sliupas	0,20
Vyšnių sodas	1,00	Sveiki Lietuvoje!	1,00
Linksmų monologų pasakotojas	0,50	Teisingos paslaptys	0,60
Simukas ir Magdūtė	0,50	Silkinė suknelė	2,00
Į mokslą	0,50	Ir eikim Lietuvos keliu...	0,50
Gamta ir jos reiškiniai	1,50	Krikščionybė ir darbininkai	0,30
M. Lermontono raštai	2,00	Kaip susikūrė Jungtinės Amerikos Valstybės	1,50
Centakavo stebuklingumas	1,00	Išsivystymas vaisiaus gyvūnų	0,75
Vaišės Jezaus Kristaus	0,60	Amžinasis klausimas	0,50
Pragaro atgijimas (Tolstojus)	0,50	Kas tie fašistai?	0,10
Psichologijos vadovėlis	2,50		
Pejimas organiško svieto	2,00		
Skaitymo vadovėlis	1,00		
Laukuose	0,75		
Socializmas visuomenės idealas	1,00		

Liėtuviai

Jeigu norite keliauti patogiai; greitai ir pigiai su milžiniškais laivais Bendrovės „LA MALA REAL INGLESA“ (Royal Mal Line) kreipkitės pas

Puente Hnos

Reconquista 330, Capital

Vienintelė agentūra galinti suteikti kelionę pigiausiomis kainomis ir patogiausiomis išsimokėjimo sąlygomis.

KALĖDOS IR NAUJIEJI METAI

ARTINASI

Geriausia Dovana

Jūsų seniems tėvams, žmonai, vaikams ir kitiems artimiems bus

NORS IR MAŽIAUSIA PINIGŲ SUMA

su kuria jie galės įsigyti ko ištikrųjų ir skubiai reikalingi.

Darykite savo perlaidą

GREITAI, PIGIAI IR UZTIKRINTAI PER

BANCO HOLANDES

DE LA AMERICA DEL SUR
Buenos Aires

LIETUVIU SKYRIUS

Bme Mitre 234, Buenos Aires.

Už perlaidą telegrafu skaitome tik \$2,80.

VIEČOS LIETUVŲ GYVENIMAS

D-jos „Lietuva“ ekskursija La Platos muzejun

Suruoštą D-jos „Lietuva“ š. m. lapkričio mėn. 17 d. ekskursija į La Platos muzėjų, galima skaityti pavykusi. Dalyvavo apie 40 asmenų, daugumu D-jos nariai, nes dėl trumpo laiko ne visi norintieji spėjo sužinoti ir užsirašyti. Dauguma gailėjosi, kad nesuspėjo dalyvauti šioje įdomioje ekskursijoje.

Susirinkusieji stotyje Constitución dalyviai išvažiavo lygiai 9 valandą. La Platos stotyje ekskursantus sutiko Valdybos narys p. Karys, kuris buvo čia anksčiau atvykęs dėl pietų sutvarkymo. Iš stoties ekskursantai po omis mėję apžiūrėt Zoologijos sodne. Visų įrengtųjų akys buvo atkreiptos į gražiai žygiuojančius ekskursantus ir girdėjosi net gražūs komplimentai. Sodne buvo apžiūrėti visi įdomesni paukšteliai ir žvėreliai ir įdomiausiems buvo duodami ekskursijos vėdėjų tinkami paaiškinimai. Iš sodno ekskursantai gražioje tvarkoje nuvyko pietauti į iš anksto priruoštą pietums salę. Pietūs praėjo labai smagu būd: visi jautėsi rodo esą Lietuvoje, o ne tolymoje Argentinoje. Neapsėjo ir be kalbų. Visi jautė kaip viena šeimyna. Ilgai stalai buvo užimti linksmam valgančiais ir šnekučiuojančiais ekskursantais. Iš sėdinčių prie gretimų stalų vietini argentinų tik ir girdėjosi „litanos, litanos“. Po sotų ir skanių pietų, visi nuvyko apžiūrėti garsaus La Platos muzėjaus, kuris skaitomas 3

ar 4 pasaulyje. Iš tikro yra ko žinoti ir pasižiūrėti: įvairūs gyviai ir milžiniai, kurie gyvena daug tūkstančių metų atgal, visa milžiniškos Argentinos flora ir fauna su skaitlingais ir įvairiais gyvuliais, paukščiais, žuvimis ir t. t. Dideli įvairių akmenų ir mineralų rinkiniai, vietiniai ir bendrai Pietų Amerikos indijonų senovės iškasenos, jų augstos kultūros likučiai ir daug labai įvairių daiktų. Muzėjus užima didelį keturių augštų namą. Visi gerėjosi ir džiaugėsi gautais įspūdžiais. Išėję iš muzėjaus, linksmi vaikštinėjo muzėjaus sodne, snekučiavo džiaugėsi gražiu ir tyru oru, kiti važinėjo luoteliais gražiam jarko prūde. Artėjant vakarui, nenoroms rengėsi Buenos Airen, kur visų laukė kasdieninis ir sunkus darbas. Girdėjosi daug pageidavimų, kad draugija daugiau ruoštų panašių ekskursijų. Ekskursantai atvykę stotin, vakariniu traukiniu grįžo Buenos Airen, dainuodami linksmas lietuš daineles ir pilnai patenkinti smagiai praleista diena.

Ekskursijos Dalyvis.

JIESKAU savo brolio Albino Voskevičiaus. Jis gyvena 1926 mt. Brazilijoje ir 1927 mt. Argentinoje. Juzė Voskevičaitė, Pureydon 652 Buenos Aires.

Ieškai laimės, pirk

Valstybės loterijos bilietė

Loteria de Beneficiencia Nacional

Lošimai šio mėn. 15 d. 100.000
 „ „ „ 22 „ 100.000
 „ „ „ 29 „ 100.000
 Visas bilietas kainuoja 28 p.
 Pusė „ „ „ 14 „
 Dešimta „ dalis bilieto 2 „ 80 c.
 Perkant bilietą ar kelintą jo dalį, reikia prisiųsti 1 pesą už kurią bus prisiųsta išlošimui tabelis. Užsakymus siųsti 6 dienas prieš lošimą, nenurodant bilieto Nr. Bilietus galima užsisakyti „Argentinos Lietuvių Balso“ redakcijoj. Pinigus „Gira Postal“ siųsti apdraustame laiške, užantspauduojant smalkine antspauda.

Aptieka Aster

Chemiko-farmacuto M. PÓDOLSKIO. Geri, pigūs vaistai ir kosmetikos dalykai. Priima visokių analizus. Reikale kviečia atsilankyti: G O R R I T I 4300, U. T. Palermo 0221. Tramvajai: 9, A, 97, 95, 87 ir kiti.

Dr. Gersunovas

Kalba rusiškai ir lenkiškai
 Gydo viduriu, veneros: sifili, triperi ir moreru ligas.
 Darbininkams kainos priimanamos. Priimu nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. vakaro.
 Sarmiento 2521, Buenos Aires
 U. T. 47 Cuyo 4925

Visi lietuviai turi skaityti

„Argentinos Lietuvių Balso“

Jame tik gali rasti daugiausia įdomiausių žinių iš viso pasaulio, iš Lietuvos ir iš Argentinos. „Argentinos Lietuvių Balso“ teikia naudingų patarimų, mokslo žinių ir įvairių pasiskaitymų. „Argentinos Lietuvių Balso“ gincais neužsiima. „A.L.B.“ kainuoja metams tik 3 pesai, pusei metų 2 p., trimis mėnesiams 1 p. „A.L.B.“ geriausia dovana giminėms Lietuvoje ir šiaurinėj Amerikoje. Kaina metams 5 pesai. Prisiuntusiems už 10 cent. Pašto ženklelį siunčiama vienas numeris pasižiūrėjimui.

ADRIASAS: St. Stabinskas,
 Anchorena 85 dep. A, Bs. Aires.

Pirma Argentinoj lietuviska

Dantų

Laboratorija
 „PRIMALIT“

Daro įvairius dantų darbus. Dirba dantis iš purcelėno, aukso, platinos ir t. t. Aukso dantys nuo 8 pesų.

Priima kasdien nuo 9 iki 12 v., vakarais nuo 6 iki 9 val. Sekmadeniais nuo 9 iki 2 v. dien. ANCHORENA 85, dp. A, Bs. As.

Tramvajai iš Avellanedos: 21 iš Bocos: 12, iš Retiro: 5 ir 55

Pirma lietuvių soferių mokykla

KURSAS

\$ 75

Otto Scnmit

KURSAS

\$ 75

VIEYTES 1789, U. T. Barracas 0267

Instituto de Clinica y Cirujia

Gydo vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų gerklės ir nosies. Kraujo, šlapinimosi ir lyties organus. Gydo kiekvienos ligos specialistas. Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Priimu nuo 14 iki 16 ir nuo 20 iki 21 val. kasdien. Sekmadeniais nuo 8 iki 9 val. ryto. Tramvajai: 12, 38, 48, 84.

CHILE 1228, Buenos Aires.

Direktorius: Dr. SCHAVELZON

Gefė kliniko prie ligoninės Muñiz. Už apžiūrėjimą 5 pesai.

Galima gauti rusiškų papirusų

su mundtukais, pakelis po 25 štukus pirmos ir aukščiausios rūšies po 50, 60 ir 50 centavų už pakelį. Išrašyti galima nemažiau 10 pakelių per „Argentinos Lietuvių Balso“ administraciją.

Visokių rusiškų knygų, išleisčių sovietų Rusijoje ir užsieny, taip įvairių iliustruotų žurnalų galima gauti knygyne:

„NOVYJ MIR“

Florida 470, 4-tas aukštas. Buenos Aires. Ten pat galima užsisakyti ir virš minėtą laikraštį.

Europiečio Dantų Klinika

MODELO

Santa Fe 3311. — U. T. 77 Palermo 5692 — Buenos Aires
 Direktorius Dr. Muchnik

Priėmimo valandos nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20.

Duodama kreditan 10 mėnesių. Patarimai veltui.

Susikalbama ir rusiškai.

Priveža tramvajai: iš Barracų 61, iš Retiro 87.

Lietuvi iseivi, atmink, kad geriausias lavinimosi vadovas mėnesinis iliustruotas, mokslo, visuomenės, literatūros, populiarius laisvos minties žurnalas.

„KULTŪRA“

„Kultūra“ ir iseiviams visad bus idomi ir naudinga.

Visose Amerikos salyse „Kultūra“ metams kainuoja 3 doleriai, pusei metų 1 d. 50 c., adresas: „Kultūros“ žurnalas, Siauliai, Lituania.

Atskirais numeriais galima gauti pirkti „Argentinos Lietuvių Balso“, administracijoj atskiras nr. 1 pesas.

Visi skaitykit „Argentinos Lietuvių Balso“ ir skubėit jį užsisakyti